

**MADANIYATLARARO MULOQOTNING LINGVISTIK-MADANIY NUQTAI
NAZARI: MILLIY MADANIY MARKAZLAR ASOSIY OMIL SIFATIDA**

Abdullayeva Elina Asanovna
o'qituvchi, Farg'ona davlat universiteti

Annotatsiya: Ushbu maqola madaniyatlararo aloqa kontekstida milliy madaniy markazlarning rolini lingvistik-madaniy tahlil qiladi. Milliy madaniy markazlarning madaniyatlararo o'zaro ta'siriga ta'sirining asosiy jihatlari yoritilgan, shuningdek, bu jarayonda ular duch keladigan asosiy omillar va qiyinchiliklar aniqlangan.

Kalit so'zlar: Lingvokulturologiya, madaniyatlararo aloqa, milliy madaniy markazlar, xalqaro muloqot, madaniy jihatlar, muammolar, ta'sir, moslashish.

Globalashuv va madaniyatlararo o'zaro ta'sir jarayonlari bilan qamrab olingan zamonaviy dunyoda milliy madaniy markazlarning roli tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ushbu markazlar nafaqat o'z mamlakatlarining madaniy merosini saqlab qolish va targ'ib qilish, balki madaniyatlararo muloqot va tushunish uchun ko'prik bo'lib xizmat qiladi. Shu nuqtai nazardan, madaniyatlararo aloqa masalalari alohida ahamiyatga ega. Ushbu maqola madaniyatlararo aloqa kontekstida milliy madaniy markazlari duch keladigan istiqbollari va qiyinchiliklarni o'rganishga qaratilgan. Ushbu masalalarni tahlil qilish ularning faoliyati samaradorligiga ta'sir qiluvchi asosiy omillarni aniqlaydi, shuningdek yuzaga keladigan muammolarni hal qilish yo'llarini taklif qiladi.

Ushbu sohadagi ilmiy - tadqiqot ishlari milliy madaniy markazlar tushunchasini aniq belgilashdan boshlanadi. Ular ma'lum bir millatning madaniy merosini o'z chegaralaridan tashqarida targ'ib qilish va namoyish etish maqsadida tashkil etilgan institutlardir. Ushbu markazlar madaniy institutlar, san'at markazlari, til maktablari va boshqalarni o'z ichiga olgan turli formatlarda ishlashi mumkin.

Milliy madaniy markazlarning madaniyatlararo o'zaro munosabatlarga ta'sirini ortiqcha baholab bo'lmaydi. Ular turli madaniyat vakillari o'rtasida uchrashish va fikr almashish uchun maydonchadir. Madaniy tadbirlarni o'tkazish, til kurslari, madaniy dasturlar va ko'rgazmalarni tashkil etish orqali ushbu markazlar madaniy xilma-xillikni kengaytirishga va turli Millatlar va etnik guruhlar o'rtasida tushunishni rivojlantirishga yordam beradi. Ular, shuningdek, madaniy merosni saqlash va keyingi avlodlarga etkazishda va mamlakatlar o'rtasidagi do'stona aloqalarni mustahkamlashda muhim rol o'ynaydi.

Zamonaviy dunyoda milliy madaniy markazlar madaniyatlararo aloqani rivojlantirishda va turli madaniyatlar o'rtasidagi o'zaro tushunishni chuqurlashtirishda muhim rol o'ynaydi. Bir istiqbol-turli auditoriyalar uchun madaniy dasturlar va tadbirlarning mavjudligi va mavjudligini oshirish. Zamonaviy texnologiyalardan foydalanish va turli xil tadbir formatlari bilan milliy madaniy markazlari ko'proq ishtirokchilarni jalb qilishi va ta'sir doirasini kengaytirishi mumkin. Yana bir istiqbol-bu turli madaniy yondashuvlar va amaliyotlarning integratsiyasi. Milliy madaniy markazlar tajriba almashish va madaniy landshaftni boyitishga yordam beradigan turli madaniyat vakillari bilan uchrashish va o'zaro hamkorlik qilish imkoniyatini beradi. Muloqot va o'zaro ta'sir o'tkazish uchun muhit yaratish madaniyatlararo muloqotni rivojlantirishga yordam beradigan yangi g'oyalar va loyihalarga olib kelishi mumkin. Shuningdek, turli mamlakatlarning milliy madaniy markazlari o'rtasida xalqaro aloqalar va hamkorlikni mustahkamlash istiqbolli hisoblanadi. Hamkorlik loyihalarini amalga oshirish, tajriba va resurslarni almashish, aloqa va hamkorlik uchun tarmoq platformalarini yaratish global madaniy hamjamiyatni rivojlantirishga va xalqaro hamkorlikni kuchaytirishga yordam beradi.

Tillarning xilma-xilligi sharoitida samarali madaniyatlararo aloqani amalga oshirish milliy madaniy markazlar oldida jiddiy qiyinchilik tug'diradi. Turli madaniy guruhlar turli tillarni bilishadi, bu esa tushunish va o'zaro aloqada qiyinchiliklarga olib kelishi mumkin. Til to'siqlarini engib o'tish markazlardan ko'p tilli aloqa strategiyalarini ishlab chiqishni, shu jumladan til kurslarini tashkil qilishni, tadbirlarni tarjima qilish va talqin qilishni va ko'p tilli manbalardan foydalanishni talab qiladi. Bundan tashqari, ko'p tillilikni hurmat qilish va qo'llab-quvvatlashga yordam beradigan inklyuziv muhitni yaratish kerak.

Ko'p millatli jamiyat sharoitida madaniyatlararo nizolar madaniy qadriyatlar, xulq-atvor me'yorlari va urf-odatlardagi farqlar tufayli yuzaga kelishi mumkin. Milliy madaniyat markazlari bunday mojarolarni samarali boshqarish muammosiga duch kelmoqda. Madaniyatlararo kelishmovchiliklarni muvaffaqiyatli bartaraf etish uchun mediatsiya strategiyasini ishlab chiqish, madaniyatlararo o'zaro ta'sir va konfliktologiya bo'yicha treninglar o'tkazish kerak. Shuningdek, tadbirlarning har bir ishtirokchisi madaniy kelib chiqishidan qat'i nazar, qabul qilingan va hurmatga sazovor bo'lgan ochiq va o'z ichiga olgan muhitni yaratish muhimdir.

Globalashuv va madaniyatlararo o'zaro munosabatlarning kuchayishi sharoitida milliy madaniyat markazlari turli madaniyatlar o'rtasida xalqaro muloqot va tushunishni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Katta yutuqlarga qaramay, ushbu markazlar oldida til to'siqlarini engib o'tish va madaniyatlararo nizolarni boshqarish kabi jiddiy muammolar mavjud. Ushbu qiyinchiliklarni samarali bartaraf etish milliy madaniy markazlar, davlat va jamoat tashkilotlari tomonidan kompleks yondashuv va birgalikdagi sa'y-harakatlarni, shuningdek, jamoatchilikning faol ishtirokini talab qiladi. Innovatsion aloqa strategiyalarini ishlab chiqish va amalga oshirish, madaniy dasturlarni turli auditoriyalarga moslashtirish, o'zaro tushunish va bag'rikenglikni rag'batlantirish madaniyatlararo hamkorlikni muvaffaqiyatli amalga oshirish yo'lidagi asosiy qadamlardir.

Ushbu chora-tadbirlarni amalga oshirish milliy madaniyat markazlariga nafaqat mavjud qiyinchiliklarni engib o'tish, balki turli madaniyatlar o'rtasidagi ko'prik sifatida o'z imkoniyatlarini to'liq ochib berish imkonini beradi, shu bilan global madaniyatlararo muloqotni rivojlantirishga va yanada uyg'un va hurmatli xalqaro jamiyatni yaratishga yordam beradi.

Adabiyot:

1. Ключаное, И. Э. Динамика межкультурного общения : К построению нового концептуального аппарата: дис. ... д-ра филос. наук/ И. Э. Ключанов. — Тверь, 1999. — 290 с.
2. Крупное, В. Н. O'zRTXB / O'zRTXB. Н. Крупнов // Билингвистические исследования функционального стиля научной и технической литературы. — Баку, 1974. - С. 735.
3. Тер-Минасоев, С. Г. Язык и межкультур-ная коммуникация / С. Г. Тер-Минасова. — Москва : Слово, 2000. — 234 с.
4. Hall, E. T. Madaniy Farqlarni Tushunish / E. T. Hall, M. R. Hall. - Yarmouth, meni: madaniyatlararo matbuot, Inc, 1990. - 19.